

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روش رسیدگی به پرونده های دادگاه صلح

(علمی کاربردی)

دکتر مجتبی قهرمانی

(رئیس کل دادگستری استان هرمزگان)

ولی صابر

(رئیس شعبه دادگاه تجدید نظر استان تهران)

مجید عطایی جنتی

(رئیس شعبه دادگاه عمومی حقوقی)

مهدی سلامتی قمصری

(مدرس دانشگاه)

میترا عرفان آرانی

نشر حقوق پویا

عنوان قرارداد: ایران. قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآور: نحوه رسیدگی به پرونده‌های دادگاه صلح (علمی کاربردی) / مولفان مجتبی قهرمانی ... او دیگران.!

مشخصات نشر: قم، حقوق پویا، ۱۴۰۳

مشخصات ظاهری: وزیری، ۲۸۸ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۳۹-۲۴-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: مولفان علی رشیدی، مجتبی قهرمانی، ولی صابر، مجید عطایی جنتی، مهدی سلامتی قمصری، میترا عرفان آرائی.

موضوع: ایران. قوه قضائیه. شورای حل اختلاف -- قوانین و رویه‌ها

موضوع: میانجیگری -- ایران

رده بندی کنگره: KMH ۱۸۲۹

رده بندی دیویی: ۳۲۷/۵۵۰۹

شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۰۶۱۳۰

هر گونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی و Pdf و...) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد. لطفاً در صورت مشاهده موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

نحوه رسیدگی به پرونده‌های دادگاه صلح

(علمی کاربردی)

حقوق پویا

دکتر مجتبی قهرمانی، ولی صابر مجید عطایی جنتی، مهدی سلامتی قمصری، میترا عرفان آرائی

■ تعداد: ۵۰۰ نسخه

■ چاپ: اول ۱۴۰۳

■ ناشر: حقوق پویا

■ قیمت: ۳۸۵،۰۰۰ تومان

■ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۳۹-۲۴-۸

قم / خیابان ارم / جنب بانک ملی / پاساژ ناشران / پلاک ۲۲ تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۹۲۷۴

لینک سفارش از طریق پیام‌رسان‌های ایستا و تلگرام توسط شماره: ۰۹۱۳۶۵۳۵۰۷۰

■ کانال ایستا: nashrehoghghopoya

■ کانال تلگرام: hoghghopoyapub

■ کانال پیام رسان سروش: pooyalaw

■ کانال پیام رسان بله: pooya_law

■ فروشگاه اینترنتی: www.hpbook.ir

ارسال کتاب به تمام نقاط کشور

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۹

فصل اول: ساختار و تشکیلات..... ۱۳

- بخش اول: ساختار و تشکیلات شورای حل اختلاف..... ۱۴
- مبحث اول: معرفی مقدماتی محاکم صلح و بررسی جایگاه شورای حل اختلاف و دادگاه صلح در سازمان قضایای ایران..... ۱۴
- گفتار اول: قواعد عمومی سازمان قضایای ایران..... ۱۴
- گفتار دوم: مقایسه‌ی جایگاه شورای حل اختلاف و دادگاه صلح در سازمان قضایای در بین قانون سابق و قانون جدید..... ۱۶
- مبحث دوم: تشکیل شورای حل اختلاف..... ۱۷
- مبحث سوم: مدیریت و راهبردی شوراهای حل اختلاف..... ۲۳
- مبحث چهارم: حوزه‌ی فعالیت شورای حل اختلاف و شعب تخصصی..... ۲۶
- مبحث پنجم: اعضا و تشکیلات..... ۲۹
- بخش دوم: ساختار و تشکیلات دادگاه صلح..... ۳۶

فصل دوم: صلاحیت دادگاه صلح و شورای حل اختلاف در صلاحیت‌ها..... ۴۲

- بخش اول: صلاحیت شورای حل اختلاف..... ۴۳
- گفتار اول: موارد شمول صلاحیت شورای حل اختلاف..... ۴۳
- گفتار دوم: موارد عدم صلاحیت شورا..... ۴۶
- بخش دوم: صلاحیت دادگاه صلح..... ۵۲
- مبحث اول: موارد شمول صلاحیت دادگاه صلح..... ۵۲
- گفتار اول: دعاوی مالی تا نصاب یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال..... ۵۴
۱. تاثیر تجمیع و لف پرونده‌های صلح و تاثیر آن در صلاحیت دادگاه صلح..... ۵۴
۲. تغییر صلاحیت مرجع رسیدگی دادگاه صلح با توجه به افزایش خواسته..... ۵۷
۳. خسارت تاخیر تادیه کمتر از نصاب مقرر در ماده در دعاوی که خود در صلاحیت دادگاه عمومی است..... ۵۹
۴. صلاحیت دادگاه صلح نسبت به صدور دستور موقت در صورت صالح بودن نسبت به اصل دعوا..... ۶۰

فصل سوم: نحوه‌ی ارجاع و ترتیب رسیدگی..... ۲۴۵

- ۲۴۶..... مبحث اول: نحوه‌ی ارجاع به شورا
- ۲۴۹..... مبحث دوم: اقدامات سازشی و رسیدگی
- ۲۴۹..... گفتار اول: قواعد عام رسیدگی در شورا
- ۲۴۹..... ۱-۱. وکالت در شورای حل اختلاف
- ۲۴۹..... ۱-۲. تصحیح سهو قلم و سایر اشتباهات
- ۲۵۰..... گفتار دوم: حصول سازش در شورای حل اختلاف
- ۲۵۱..... گفتار چهارم: عدم حصول سازش
- ۲۵۲..... گفتار چهارم: گزارش اصلاحی

فصل چهارم: محاسن و معایب قانون شورای حل اختلاف..... ۲۵۶

- ۲۵۷..... مقدمه
- ۲۵۷..... ۱- محاسن قانون شورا
- ۲۵۸..... ۲- معایب قانون جدید
- ۲۶۲..... آیین نامه اجرایی شورای حل اختلاف مصوب ۱۴۰۳/۰۳/۱۶
- ۲۶۲..... فصل اول- اختصارات و تعاریف
- ۲۶۳..... فصل دوم- وظایف و اختیارات مرکز
- ۲۶۴..... فصل سوم- تشکیل و فرایند اقدامات شورا
- ۲۶۶..... فصل چهارم- دادگاه صلح
- ۲۶۸..... فصل پنجم- سایر مقررات
- ۲۷۰..... قانون شورای حل اختلاف مصوب ۱۴۰۲
- ۲۷۰..... فصل اول- ساختار و تشکیلات
- ۲۷۴..... فصل دوم- حدود صلاحیت دادگاه صلح و شوراها
- ۲۷۸..... فصل سوم- ترتیب رسیدگی و اقدامات سازشی
- ۲۸۲..... فصل چهارم- ترتیب رسیدگی به تخلفات اعضای شورا
- ۲۸۵..... فصل پنجم- سایر مقررات
- ۲۸۸..... فهرست منابع

مقنن جهت رفع نواقص و حل مسائل پیش آمده از قانون سابق شورای حل اختلاف، صلاحیت شوراهای حل اختلاف پیشین را صرفاً سازشی نموده و برای جلوگیری از ورود سیل عظیمی از پرونده‌هایی که پیش تر در صلاحیت شورای حل اختلاف بود، مرجعی قضایی به عنوان دادگاه صلح پیش بینی نمود.

از اهداف مقنن جهت تصویب قانون شورای حل اختلاف، افزایش تمایل و مراجعه افراد به سازش و فصل خصومت طرفین دعوا از طریق سازش بود؛ زیرا از یک سو فصل خصومت از طریق دادرسی منجر می‌شد محکومیت خوانده یا مشتکی عنه، یا شکست خواهان یا شاکی با وجود اعتقاد به ذی حقی خود نوعی ایجاد کدورت نماید و این مسئله زمینه‌ای را برای ایجاد مسائل و مشکلات اجتماعی بعدی مانند انتقام طلبی و... بیشتر کند.

برای مثال در دعوی کیفری منجر به حبس؛ علاوه بر هزینه‌هایی که هر زندانی بر دولت تحمیل می‌کند منجر به نوعی مجرم پروری حرفه ای در محیط زندان می‌شود؛ فرض کنید شخصی به علت مدیونیت، محکوم به زندان شده است حال همشینی و معاشرت با مجرمین حرفه ای خطری بالقوه و دو سویه در جامعه ایجاد می‌کند؛ از سویی معاشرت با مجرمین در محیط زندان موجب نوعی آموزش جرم و تبادل اطلاعات در خصوص نحوه ارتکاب جرم و فرار از قانون بین افراد شده و از سوی دیگر اشخاص مذکور پس از پایان مدت حبس در خارج از زندان و در اثر شناخت پیشین می‌توانند از شخصی که در عمل مجرمانه خاص مانند جعل یا سرقت مهارت و حرفه بیشتری دارد؛ برای مقدمات جرم یا انجام آن کمک بگیرند.

همچنین از سویی قبح زندان برای افراد از بین رفته و انجام اعمال غیر قانونی برای آنها را آسانتر می‌کند از همین رو افزایش صلح، گذشت و سازش مخصوصاً در جنبه خصوصی جرایم پیش بینی شده در این قانون اهدافی فراتر از کاهش حجم پرونده‌ها در دادگاه و حل تعارضات و مشکلات قانون سابق را داشت.

با کمی تأمل، بنظر میرسد راهکار قانونگذار به گونه‌ای که در نظر داشته مفید واقع

نشود؛ زیرا افرادی که وارد فرآیند دادرسی و دادگاه می‌شوند معمولاً تمایلی به سازش ندارند؛ در غیر اینصورت؛ پیش از مطرح کردن دعوا در دادگاه با توافق مسئله را حل می‌نمودند؛ از طرفی طبق قانون و براساس فقه و شریعت مستحب است قاضی طرفین را به سازش تشویق نمایند و در همان مرحله دادرسی، که افراد انعطاف بیشتری نسبت به مسئله پیدا کرده‌اند بدون اطالهی زمان و با صدور گزارش اصلاحی اختلافات میان افراد را فصل خصومت کنند. اگر مکتوب کردن توافقات و صدور گزارش اصلاحی در حالت مذکور به شورا ارجاع شود؛ در فاصله‌ی بین دو جلسه ممکن است اختلافات پررنگ تر شده و سازش با موانعی روبرو شده و یا حتی ناممکن شود.

حال ممکن است گاهی شخص ذی حق احساس کند که طرف دیگر با دعوت یک مرجع قضایی انعطاف بیشتری برای سازش از خود نشان دهد و یا اینکه طرفین برای حل اختلافات حاصله از عمل یا واقعی حقوقی نیاز به شخص ثالثی را احساس کنند تا در چارچوب قانون و بدون اطالهی دادرسی میان اشخاص قضاوت کرده و طرفین را به حقوقشان برساند؛ در این مورد نیز با توجه به اینکه تاسیس موسسه‌های داوری در دهه اخیر بسیار افزایش یافته و همینطور ارجاع امر برای سازش در دادگاه یا شورا هزینه‌های دادرسی بیشتری را به افراد تحمیل می‌کند مراجعه به شوراها در عمل کمتر رخ میدهد

قانونگذار چه تدبیری جهت اهداف مذکور پیش بینی کرده است؟

قانونگذار به منظور ترویج فرهنگ صلح و سازش راه‌هایی را پیش بینی نموده

است:

نخستین راه در تبصره ۳ ماده ۲۰ قانون ذکر شده است که خواهان در صورتی که در شورا اقدام به سازش نماید هزینه دادرسی به نصف کاهش یافته و مازاد آن عودت داده می‌شود؛ این ممکن است یک راه حل تشویقی برای ترویج صلح و سازش باشد زیرا خواهان هنگامی که منافع خود را در معرض خطر دانسته و یا خود را ذی حق می‌داند و با سازش در شورا مقداری از هزینه‌هایی که جهت احقاق حق بر او وارد شده را کاهش دهد.